

Huisvesting van EU-arbeidsmigranten en de provincies

factsheet over de (mogelijke) rollen van provincies bij een bijzonder woondossier

In opdracht van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Provincie Zuid-Holland

Productie:
Wim Reedijk - Huiswerk advies & projecten
m.m.v. Paula Kemp/Herbert Pasveer - Banning Advocaten

Hilversum, 7 oktober 2014

Huisvesting van EU-arbeidsmigranten en de provincies

factsheet over de (mogelijke) rollen van provincies bij een bijzonder woondossier.

Inleiding

Huisvesting van Europese arbeidsmigranten is een onderwerp dat de afgelopen tijd bestuurlijk Nederland meer heeft beziggehouden dan menigeneen verwacht had. Nadat een onderzoekscommissie van de Tweede Kamer (Commissie Lura)¹ de urgentie van het vraagstuk benadrukte nam het Ministerie van BZK de regie op het huisvestingsdossier door samen met lagere overheden, huisvesters, werkgevers- en werknemersorganisaties aan oplossingen te werken. Helder was dat die vooral op een regionaal niveau gevonden moesten worden. Arbeidsmigratie zelf hangt nauw samen met de economische ontwikkeling in een aantal belangrijke bedrijfstakken. De EU-arbeidsmigratie heeft een omvang heeft gekregen van ruim 400.000 mensen. Duidelijk is dat de verantwoordelijkheid voor de huisvesting niet uitsluitend bij de betreffende werkgevers ligt, of bij de gemeenten waar het verblijf zich concentreert. Samenwerking tussen publiek en privaat en intergemeentelijke samenwerking, om zowel de lusten als de lasten van de arbeidsmigratie te delen, zijn een must, maar niet altijd een vanzelfsprekendheid.

Arbeidsmigranten aan het werk

Logisch dus dat ook veel verwacht wordt van de provincies. Niet om in uitvoerende zin verantwoordelijkheid te nemen, maar wel om kaders te scheppen, samenwerking te stimuleren en wellicht ook toezichhoudende bevoegdheden uit te oefenen. Deze factsheet zet de mogelijkheden van de provincies op een rij en laat zien welke rollen verschillende provincies in de praktijk al hebben gespeeld op dit dossier... Meer informatie en achtergronden zijn ook te vinden via www.flexwonenarbeidsmigranten.nl.

De mogelijke rollen van de provincies zijn als volgt onder te verdelen. Zij:

1. Agenderen
2. Ontwikkelen beleid
3. Bevorderen samenwerking
4. Houden toezicht

Genoemde provinciale rollen komen hier achtereenvolgens aan bod.

¹ De commissie Lura (Lessen uit recente arbeidsmigratie) wijst onder meer op het grote aantal malafide uitzendbureaus, uitbuiting en soms schrijnende huisvestingsituaties van arbeidsmigranten. Zij heeft 29 aanbevelingen gegeven om negatieve effecten van arbeidsmigratie beter aan te pakken, waaronder:

- Betere informatievoorziening aan arbeidsmigranten over rechten en plichten;
- Het ontkoppelen van wonen (het beheer) en werk; wonen op het erf alleen onder strikte voorwaarden van veiligheid, kwaliteit en een gemaximeerde huurbedrag;
- Een gezamenlijk regionaal huisvestingsbeleid door provincies en gemeenten, onder andere om grote concentraties van arbeidsmigranten te voorkomen;
- Versterken van de mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting, o.a. door vergroten mogelijkheden voor short-stay en mid-stay verblijf.

Agenderen

Bericht in de Stem van 16 juni 2012:

Buurgemeenten moeten Zundert de hand toesteken bij de opvang van Oost-Europese arbeidsmigranten. Dit zei de Brabantse commissaris van de koningin, Wim van de Donk, gistermiddag na afloop van een werkbezoek. De huisvesting van buitenlandse arbeiders is een verantwoordelijkheid voor de hele regio, aldus Van de Donk. "Zundert doet terecht een beroep op de collega's van de buurgemeenten."

Verantwoordelijkheid

Huisvesting van EU-arbeidsmigranten is lang een onderwerp geweest waarvoor niemand echt verantwoordelijkheid nam. Hoewel er signalen waren van misstanden en soms van overlast, was voor velen de omvang van het vraagstuk niet duidelijk. Er kon makkelijk gedacht worden: "dat is een verantwoordelijkheid van de werkgevers die ze hierheen halen". Of: "ze werken in de gemeente hiernaast, dan moeten ze daar ook maar wonen". Dat er grote economische belangen met arbeidsmigratie samenhangen, die hele regio's of provincies raken, bleef veelal onderbelicht. Ook dat er inmiddels zo veel EU-arbeidsmigranten zijn, dat er serieus nagedacht moet worden over integratie en inburgering, zeker van degenen die langer blijven.

Regio's aan zet

De Nationale verklaring van maart 2012² trok een streep en riep op tot gezamenlijke inspanning. De boodschap was dat oplossingen lokaal gefaciliteerd moeten worden, maar dat daarvoor bovengemeentelijke samenwerking onontbeerlijk was. Soms werd die boodschap al snel door regionale samenwerkingsverbanden opgepakt. Maar vaak bleek het ook van belang dat daarop vanuit de provincie werd aangedrongen. De provincie Gelderland deed dat door in de Omgevingsvisie het belang van het onderwerp te benoemen en aan te geven dat het bij uitstek een thema is dat kan worden opgepakt in het kader van de Regionale Woonagenda's³. Deze agenderende rol van provincies is zeker van belang in die gebieden, die niet tot de negen zogeheten prioritaire regio's⁴ behoren, waar de Nationale verklaring via het programma Flexwonen voor arbeidsmigranten werd geïmplementeerd. Ook daar verblijven soms substantiële aantallen EU-arbeidsmigranten en is aandacht voor de huisvesting nodig.

Bekende 'arbeidsmigranten' bij de ondertekening van het convenant in de regio Noord-Veluwe

² Zie: <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/introductie>

³ Omgevingsvisie Provincie Gelderland, 2014, hoofdstuk 3.2.7. <http://gldanders.planoview.nl/planoview/> (selecteer "Omgevingsvisie")

⁴ Zie: <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/regio-s>

Signaleren

Omgekeerd hebben de provincies een belangrijke agenderende rol bij het Rijk om onderwerpen die samenhangen met arbeidsmigratie en huisvesting aan te kaarten. Zo heeft de Provincie Limburg, waar arbeidsmigratie eerder dan waar ook een issue was, een belangrijke signalerende rol gespeeld en mede de aanzet gegeven voor het werk van de commissie Lura⁵ in de Tweede Kamer.

De provincie Gelderland deed dat rond de samenhang tussen huisvesting van arbeidsmigranten en de vitaliteit van recreatieparken. Een vraagstuk dat op veel plekken speelt, maar met name in de regio Noord-Veluwe zorgelijke vormen aangenomen heeft. E.e.a. leidde onder meer tot een expertmeeting met het Ministerie van BZK⁶ en een handreiking voor een vereveningsstrategie⁷.

Dilemma's

Dat provincies ook een belangrijke rol kunnen spelen bij de dilemma's die met arbeidsmigratie samenhangen bewijst bijvoorbeeld de provincie Limburg. De provincie wil ondersteunen dat de kennis en ervaring in het aantrekken van deze arbeidsmigranten in de regio groeit. Aan de andere kant wil de provincie graag stimuleren dat partners in de regio het Limburgs arbeidspotentieel niet over het hoofd zien. Ze zal daarom het gesprek over de samenhang tussen werkloosheid en arbeidsmigratie agenderen en bijdragen aan het beschikbaar komen van objectief feitenmateriaal om dit thema met regionale partijen te bespreken.⁸

Beleidsontwikkeling

Nieuwsartikel van 03 april 2013:

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben definitief ingestemd met een wijziging van de structuurvisie die de huisvesting van tijdelijke arbeidskrachten bij agrarische bedrijven in het buitengebied mogelijk moet maken. Gedeputeerde Joke Geldhof (Wonen): "Passende huisvesting van tijdelijke seizoenarbeiders is van groot belang voor de agrarische sector en voor de provincie. Tegelijkertijd zijn we ook van mening dat het landelijk gebied moet worden ontzien. Volgens ons is dit een oplossing die al deze belangen voldoende waarborgt. Gemeenten hebben hierbij een verantwoordelijkheid om toe te zien op nadere aspecten van de huisvesting zoals brandveiligheid, hygiëne en openbare orde en veiligheid."

Werkbezoek van gedeputeerde Joke Geldhof aan een tijdelijk woonproject in Diemen

Ruimtelijk kader

Provincies hebben bij uitstek op het gebied van ruimtelijk beleid mogelijkheden om kaders te stellen, die voor gemeenten van belang zijn als zij huisvesting van arbeidsmigranten willen faciliteren. De provincie Noord-Holland vond het, gezien de huisvestingsproblematiek, nodig die kaders, in de vorm van de Provinciale Ruimtelijke Verordening, tegen het licht te houden. Na overleg met gemeenten en belangengroepen trok men de conclusie dat de gemeenten de mogelijkheid moesten krijgen om

⁵ Zie: <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/dossiers/beleidsdocumenten>

⁶ Zie: <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/n786-impressie-expertmeeting-recreatieparken>

⁷ Prof.dr. Erwin van der Krabben, Ir. Herman de Wolff: Re-creatie door arbeidsmigratie

<http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/490-essay-re-creatie-door-arbeidsmigratie>

⁸ Uit: strategische kadernotitie arbeidsmigranten, Provincie Limburg, mei 2013 <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/410-strategische-kadernotitie-arbeidsmigratie--limburg--2013>

huisvesting van tijdelijke arbeidskrachten bij agrarische bedrijven in het buitengebied, onder strikte voorwaarden, mogelijk te maken.⁹ In Noord-Holland bleek er publiek en privaat veel instemming te zijn met zowel het proces als de uitkomsten ervan¹⁰.

Ruimtelijke ontwikkeling

De provinciale ruimtelijke verordening of omgevingsverordening is bij uitstek het instrument om te sturen op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij zou (tijdelijke) huisvesting een vaker een aandachtspunt moeten zijn. Als b.v. een nieuw greenportgebied in ontwikkeling wordt genomen kan tevoren berekend worden dat daarvoor een bepaald aantal werknemers, mogelijk arbeidsmigranten, per hectare nodig zal zijn. Hetzelfde geldt voor de uitvoering van grote infrastructurele projecten, zoals de aanleg van de Maasvlakte of de Eemhaven. Er moet in dergelijke plannen ook rekening worden gehouden met de woon- en verblijfsmogelijkheden die verband houden met de werkgelegenheid die de plannen meebrengen.

Ambities versterken

De provincie Limburg ging in zijn beleidsmatige rol veel verder dan alleen het ruimtelijk kader. In 2013 stelde de provincie een Strategische kadernotitie arbeidsmigratie vast die naast huisvesting ook hoofdstukken bevatte over integratie en taal, kennis en beeldvorming en de arbeidsmarkt. Dat alles vanuit de brede vraagstelling: hoe kan arbeidsmigratie zo worden benut en ondersteund, dat het de koers en ambities van Limburg versterkt? De provincie Limburg faciliteert gemeenten actief in hun rol hierin.

'Het belang van arbeidsmigranten' is een samenwerkingsproject van gemeenten, provincie, bedrijven en maatschappelijke organisaties in Noord- en Midden-Limburg

De Provincie Limburg constateerde een dilemma:

de Limburgse economie heeft behoefte aan buitenlandse arbeidskrachten (deels extra handen, deels extra hoofden), terwijl het draagvlak in de samenleving en de noodzakelijke voorzieningen daar (nog) niet op zijn afgestemd. Daarom wil de Provincie op de eerste plaats bijdragen aan het ontwikkelen van een coherent en gedeeld regionaal beeld over adequate huisvesting van verschillende groepen arbeidsmigranten. Op de tweede plaats wil de Provincie ondersteunen dat voldoende adequate huisvesting voor arbeidsmigranten wordt gerealiseerd.

Transformatieopgaven

Beleid is lang niet altijd specifiek gericht op huisvesting van arbeidsmigranten, maar kan daar desondanks een grote impact op hebben. Dat geldt in sterke mate voor transformatieopgaven. De leegstand van kantoren, divers maatschappelijk vastgoed en vrijkomende agrarische bebouwing biedt kansen voor vormen van flexwonen voor onder meer deze doelgroep. De provincie Limburg speelt hierin een stimulerende rol door het ondersteunen in de vorm van risicoafdekking van

⁹ Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 3 februari 2014, tot vaststelling van de Provinciale Ruimtelijke Verordening: <http://www.noord-holland.nl/web/Themas/Ruimtelijke-ordening/Ruimtelijke-verordening.htm>

¹⁰ Nieuwsartikel - 3 april 2013, provincie Noord-Holland <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/n480-noord-holland-wijziging-structuurvisie-huisvesting-tijdelijke-arbeidskrachten>

plannen voor huisvesting van met name mid-stay arbeidsmigranten. In dit geval door benutting van leegstand maatschappelijk vastgoed en leegstaande incurante woningen¹¹.

De provincie Zuid-Holland benoemt in dit licht expliciet de ruimtelijke transformatieopgaven: 'als het gaat om het transformeren van gebieden naar een andere functie, daar waar die functie meer passend is zowel vanuit kwaliteit als vanuit behoefte, dan kan daar met de provincie over worden gesproken'.¹²

Woningbouwprognoses

Een onderwerp dat in meerdere provincies nadrukkelijk aandacht heeft, is de woningbehoefte die voortkomt uit het aantal EU-arbeidsmigranten dat langdurig in ons land zal verblijven. Waar voor de tijdelijke EU-arbeidsmigrant vaak logiesachtige voorzieningen soelaas kunnen bieden, is het aannemelijk dat een deel van de populatie zich hier langdurig of definitief zal vestigen en dus een beroep zal doen op de reguliere woningvoorraad. Er zijn geen harde cijfers over het percentage vestigers, maar in Limburg wordt gesproken van 30% van de totale groep, elders van 10 tot 20%. Het gaat zelfs in het laatste geval om substantiële aantallen. Complicerende factor is daarbij nog dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de in de BRP (voorheen GBA) geregistreerde aantallen EU-arbeidsmigranten en de schattingen van het werkelijke aantal op basis van onderzoek.¹³ In hoeverre deze (en zo ja, welke) cijfers in de provinciale woningbouwprognoses zijn meegenomen is niet overal duidelijk.

Bevorderen samenwerking

Gedeputeerde Yves de Boer op een regioconferentie in West Brabant:

'We zullen als regio moeten anticiperen om de concurrentie met andere regio's het hoofd te kunnen blijven bieden. Als provincie willen we dat proces graag supporten'.

"Gek worden"

De totstandkoming, maar zeker ook de uitvoering van bestuurlijke afspraken op gebied van huisvesting en van handhaving, veelal op regionale schaal, vraagt om samenwerking. Tussen gemeenten onderling, maar ook tussen gemeenten, werkgevers en huisvesters. Een veelgehoorde klacht van werkgevers en huisvesters, die oplossingen zoeken voor fatsoenlijke huisvesting, is dat gemeentelijk beleid versnipperd en soms ad hoc is, zo het er al is. "We worden gek van al die verschillende regels" klinkt het op bijeenkomsten. Dat is deels een 'fact of life', die nu eenmaal een gevolg is van lokale democratie. Maar het is vaak ook een gevolg van een gebrek aan samenwerking en afstemming, waar die op zich heel goed mogelijk is. Transparant en begrijpelijk beleid is een belangrijke voorwaarde om de samenwerking tussen publiek en privaat, die op dit dossier zo van belang is, mogelijk te maken.

Convenanten

Provincies kunnen een belangrijke rol spelen om die samenwerking te stimuleren en doen dat in de praktijk ook. Gedeputeerde Joke Geldhof van Noord-Holland was actief betrokken bij de totstandkoming van convenanten in de regio's West-Friesland en Greenport Aalsmeer. En gedeputeerde Govert Veldhuizen van Zuid-Holland onderstreepte het belang van zo'n convenant, dat

¹¹ Uit: brief Minister Blok aan Tweede Kamer, 1 oktober 2013 <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/419-kamerbrief-over-voortgang-huisvesting-van-eu-arbeidsmigranten--1-oktober-2013>

¹² Programma Ruimte Zuid-Holland. Zie: http://www.zuid-holland.nl/overzicht_alle_themas/thema_ruimte/c_e_thema_roew-ruimtelijke_ordening/c_nieuwe_provinciale_structuurvisie.htm

¹³ O.a. Prof. P. van der Heijden, e.a., Universiteit van Utrecht, 9 januari 2013 <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/n437-schatting-aantal-eu-arbeidsmigranten-2010>

door alle 15 gemeenten in Holland Rijnland werd gedragen. Ook in West-Brabant kwam het gezamenlijke uitvoeringsplan tot stand met directe betrokkenheid van gedeputeerde Yves de Boer van Noord-Brabant.

Het plan van aanpak in West-Brabant

In Noord-Limburg heeft de samenwerking al in een vroeg stadium vorm gekregen in het zogeheten Kerkeböske-beraad, dat al in 2011 een gezamenlijke verklaring uitgaf, ondersteund door de provincie Limburg. Ook in Gelderland is de provincie betrokken bij de totstandkoming van een convenant voor de regio Noord-Veluwe. Bovendien stimuleert de provincie actief de samenwerking in de regio's FoodValley en Rivierenland; in de laatste door een onderzoek naar de huisvestingsbehoefte mogelijk te maken en in samenwerking met de regio workshops te organiseren.

Kennisoverdracht

Samenwerking is nauwelijks mogelijk zonder een enigszins bestendige overdracht van kennis en expertise. Juist daar spelen provincies vaak een belangrijke rol. Zo was de provincie Noord-Brabant co-financier van onderzoek in West-Brabant en medeorganisator van een masterclass arbeidsmigranten van de praktijkschool Brabant. Ook de provincies Gelderland en Limburg geven ondersteuning aan dergelijke activiteiten. Het Trendbureau van de Provincie Overijssel besteedde tijdens een brede verkenning van de woonagenda aandacht aan het onderwerp door er een workshop over te organiseren. De provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Gelderland dragen door middel van een kennispartnerschap actief bij aan het werk van het Expertisecentrum Flexwonen voor Arbeidsmigranten.¹⁴

Toezicht en handhaving

Samenwerking om tot bestuurlijke afspraken te komen over meer en betere huisvesting is één. Maar om dat effectief te kunnen doen, is evenzeer aandacht voor toezicht en handhaving nodig. Het is aan gemeenten om in te grijpen als er zich onacceptabele huisvestingssituaties voordoen. Dat is niet alleen rechtstreeks van belang voor de arbeidsmigranten om veilige en gezonde huisvesting te kunnen garanderen. Het is ook van belang om voor werkgevers en investeerders die het goed willen doen een level playing field te creëren, door malafide werkgevers en huisvesters de voet dwars te zetten. Als malafiditeit ongestoord tot lagere kosten en een sterkere concurrentiepositie zou leiden, was het hek immers van de dam. Vaak is er ook een samenhang tussen slechte huisvesting en slecht werkgeverschap. Dat maakt samenwerking tussen gemeentelijke handhavers en bijvoorbeeld inspectie SZW, UWV en Belastingdienst wenselijk.

¹⁴ <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl>

Verschillende provincies spreken in hun beleid uit gemeenten actief te willen ondersteunen in hun handhavingsrol. Limburg noemt “ondersteuning van gemeenten bij de interventieaanpak malafide praktijken (o.a. huisvesting)”. Bovendien staat de provincie “in beginsel positief ten aanzien van het verzoek van de regio om provinciale expertise te leveren voor de opschaling van de interventieaanpak malafide praktijken naar regionaal niveau.”¹⁵ En met succes, naar blijkt:

Bericht op Facebookpagina “het belang van arbeidsmigranten” 28 jan. 2014

De gemeenten Venray, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Nederweert gaan in 2014 het toezicht en de handhaving op huisvesting en arbeidsvoorwaarden van arbeidsmigranten deels gezamenlijk aanpakken. Dit doen zij samen met Belastingdienst, Inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie), de ministeries van Financiën, Justitie en SZW, Openbaar Ministerie en UWV. Deze interventieaanpak is gericht op malafide ondernemers en is bedoeld om misstanden zoals uitbuiting en slechte, gevaarlijke huisvesting aan te pakken.

Ook de regio West- Friesland heeft met het, mede door de provincie Noord-Holland gesteunde, project Kompas laten zien dat het gezamenlijk optrekken in de handhaving tot een grote effectiviteit leidt. Bundeling van capaciteit en de uitwisseling van informatie tussen de betrokken partijen zijn daarvoor de belangrijkste ingrediënten.

Samenwerking nodig bij toezicht en handhaving

Maar waar verschillende handhavende instanties scherpe prioriteiten moeten stellen blijkt samenwerking, hoe effectief ook, lang niet altijd mogelijk. Zelfs het succesvolle project Kompas is mede om die reden beëindigd¹⁶.

Wellicht ligt hier in de komende tijd wel één van de prioriteiten voor de provincies, die immers vanuit hun toezichthoudende rol in het ruimtelijke domein het gesprek met gemeenten kunnen aangaan over een effectieve handhaving.

¹⁵ Uit: strategische kadernotitie arbeidsmigranten, Provincie Limburg, mei 2013. <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/410-strategische-kadernotitie-arbeidsmigratie--limburg--2013>

¹⁶ Zie: eindrapportage Kompas. <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/n960-eindrapportage-kompas-west-friesland>

Toezicht¹⁷

De toezichhoudende rol van de provincie op het gebied van huisvesting voor tijdelijke arbeidsmigranten is beperkt. Er is geen wettelijke mogelijkheid voor de provincies om de realisatie van huisvesting voor tijdelijke arbeidsmigranten af te dwingen. Op grond van de toezichhoudende bevoegdheden van de Wet ruimtelijke ordening kan de provincie wel voorkomen dat huisvesting voor tijdelijke arbeidsmigranten op ongewenste locaties wordt gerealiseerd.

Provinciale Staten van Zuid-Holland

Indien de provincies van deze mogelijkheid optimaal gebruik willen maken, dan verdient het aanbeveling om in de provinciale Verordening Ruimte/Omgevingsverordening als bedoeld in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening regels te stellen over de locatie waar de huisvesting wel of niet gewenst is. Indien daarbij direct werkende regels worden opgenomen als bedoeld in artikel 4.1 lid 3 van de Wet ruimtelijke ordening wordt maximaal invulling gegeven aan deze provinciale bevoegdheid. De daadwerkelijke sturende en toezichhoudende bevoegdheden blijven echter ook dan relatief beperkt.

De provincie kan toezicht houden op de handhaving door de Colleges van B&W van de bouwregelgeving, waarvan met name het Bouwbesluit relevant is. Maar het College van GS kan op grond van artikel 124 van de Gemeentewet alleen daadwerkelijk ingrijpen wanneer er sprake is van een min of meer stelselmatige taakverwaarlozing door de gemeentebesturen.

<<<< >>>>

Bronvermelding foto's:

voorzijde: <https://beeldbank.rws.nl/>, Rijkswaterstaat

pagina 2, arbeidsmigranten aan het werk: www.lto.nl/actueel/uitgelicht/10821281/Werkgevers-Arbeidsmigratie-positief-voor-economische-groei

pagina 8, toezicht en handhaving: de Nationale Beeldbank / Frank Wagenvoort

pagina 9, Provinciale Staten van Zuid-Holland: <http://www.zuid-holland.nl>

overige foto's: Huiswerk advies & projecten

¹⁷ Deze paragraaf bevat de conclusies en aanbevelingen van het memo provinciaal toezicht huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten van mr. P.C.M. Kemp/mr. drs. H. A. Pasveer, i.o.v. Provincie Zuid-Holland, 15-09-2014. Het gehele memo vindt u hier: <http://www.flexwonenarbeidsmigranten.nl/nieuws/n969-memo-provinciaal-toezicht-huisvesting-tijdelijke-arbeidsmigranten/>